

MAGASINET

Årgång 41

MEDLEMSTIDNING FÖR PAPPERS AVD 68

NR. 2 2023

Krönika
Varför dog hennes pappa på jobbet?

Vykortet
Lanzarote

Ordförande har ordet
Hur länge ska vi arbetare betraktas som lättlurade och utnyttjas?

Vad är fel på våra företrädare?

Hur länge ska arbetarklassen betraktas som lättlurad och utnyttjas? Hur länge ska våra representanter ingå bristfälliga avtal med Svenskt Näringsliv – avtal som först låter bra och sen blir bara en stor besvikelse.

I förra numret av Pappers Magasinet belyste jag problemet med Fora eller rättare sagt Foras oförmåga att genomföra månatliga tjänstepensionsavsättningar. Alla som är någorlunda pålästa hur sparandet fungerar förstår nu att vi vanliga knegare kommer att förlora pengar när vi inte kan köpa fondandelar varje månad. Speciellt nu när fondernas värde har gått ner. Vår pension kommer inte utvecklas lika bra som den skulle kunna. Det mest intressanta är att ingen informerar om detta. Inte ens fackliga tidningar har granskat frågan. 1,4 miljoner LO-medlemmar blir blåsta på en god pensionsutveckling och ingen skriver om detta!

Inga månatliga avsättningar till tjänstepension är tyvärr inte den enda blåsningen. Omställningsstudiestödet var fackets stora framgång i uppgörelsen om ändrad anställningstrygghet. Arbetsgivarna fick större makt i uppsägningssituationer medan vi arbetare fick större möjligheter att värna vår trygghet på arbetsmarknaden genom kompetensutveckling med studiestöd. En någorlunda bra uppgörelse blev det – men bara på pappret. Enligt Sveriges Radio väntas knappt 5 000 av tänkta 8 800 personer få del av omställningsstudiestödet i år, då CSN inte hinner hantera alla ansökningar. Den här gången ligger skulden hos regeringen som inte avsatt tillräckligt med resurser till CSN. Av årets studiestöds tilltänkta 1,36 miljarder riskerar hälften att frysa inne och inte nå dem som har sökt.

Man blir påtagligt irriterad när våra ingångna avtal inte fungerar fullt ut. Något är fel och behöver rättas till! Har vi inkompetenta förhandlare? LO-styrelsen där även vi, Pappers, har en representant borde ställa hårdare krav på motparten.

Avtal 2023

Nu när avtalet är klart undrar säkert många om det blev bra. Både ja och nej, vill jag säga. Det första året får vi

"Hur länge ska arbetarklassen betraktas som lättlurad och utnyttjas? "

3,6% fördelade på 1,8% centralt som vi alla är garanterade och ytterligare 1,8% som ska förhandlas lokalt i Hallsta. På det kan man lägga till de 0,5% som ligger i villkorsförändringar. Summan av allt detta är bra mycket lägre än inflationstakten i landet (10% i mars). Det gör att vår plånbok tappas köpkraft och att vi kan få en reallönesänkning i år. Kunde vi ha fått mer? Ja kanske! Hade det varit rätt att jaga reallöneökning? Nej absolut inte! Vi har facit och vet att senast vi gjorde det blev det bara värre. Produktiviteten och reallöneutvecklingen brukar på lång sikt vara starkt sammankopplade. När vi kan producera fler varor mer effektivt så har också arbetsgivaren råd att betala mer till sina anställda. Konjunkturinstitutet spår en lägre produktivitetstillväxt de kommande åren jämfört med de tio senaste åren. En 10 procentig löneökning skulle leda till ännu högre inflation och en högre arbetslöshetsnivå. Den här löneökningen kan vi leva med men behöver inte vara särskilt nöjda.

Vad kan man säga om de villkorsförbättringar som gjordes? Högre OB dagen före storhelg, högre ersättning för semesterspridning, i vissa fall bättre omplaceringstillägg, tryggare regler kring komputtaget samt möjlighet att avsätta en del av de timmarna förmånligt till pension är en klar vinst i år. Våra löneförhandlare var lyckligtvis skickliga.

Avtalets andra år blir mer osäkert. Vi vet inte hur omvärlden kommer att se ut. Kommer inflationen stiga eller falla? Kommer elkostnaden fortsätta piska upp den? Kommer kriget i Ukraina fortfarande hålla den gamla kontinenten i sina vassa klor med en ytterligare försämrad ekonomi som följd? Vi vet inget av det just idag och därför är svårt att dömma om det andra avtalsåret blir bra. Det återstår att se.

Nu när sommaren närmar sig med stora steg vill jag passa på och önska er en skön och vilsam semester!

Aleksandar

Som medlem ger du kraft i förhandlingarna

En facklig organisation får aldrig glömma det kollektiva perspektivet.

En hög organisationsgrad är viktigt, eftersom det ger bättre möjligheter att förhandla fram förbättringar i avtal som redan är bra. Ditt medlemskap skapar möjlighet för förtroendevalda att företräda kollektivavtalet på ett bra och framgångsrikt sätt. Tack vare den höga organisationsgraden i Pappers omfattas du, som jobbar inom massa- och pappersindustrin, av Sveriges bästa kollektivavtal för arbetare.

Med ambitionen att förbättra villkoren än mer gick vi till förhandlingsbordet med tre övergripande mål: Mer fokus på människan i avtalet, mer makt över tiden och större möjlighet till lokal förhandling.

Våra avtal är anpassade efter maskin och drift och produktion går först. Hänsyn till människors olikheter och olika förutsättningar är därför på sin plats eller, som jag brukar säga – mer människa i avtalet! Att många som jobbat skift får sömnstörningar och svårare att jobba natt, eller snarare får problem att sova dagen efter nattskiftet, är vi nog alla medvetna om. Att småbarnsföräldrar kämpar med att få arbete och fritid att fungera ihop eller att en del helt enkelt har svårt att gå upp före 05:00 är inte heller någon nyhet. Eftersom många upplever problem med skiftgång hade vi ganska långtgående krav om arbetstider och anpassning av arbetstidsförläggning. Även om vi inte kom hela vägen fram så kom vi en bit och vi har nu en text, den första i vårt avtal, som handlar om människan kopplad till beredskap och skiftgång.

Bland annat står det: ”På respektive arbetsplats ska i det lokala arbetsmiljö- och skyddsarbetet säkerställas att det systematiska arbetsmiljöarbetet, i enlighet med gällande regler, fångar upp risker kopplade till skiftgång och beredskap. Målsättningen är att det ska vara möjligt att arbeta skiftgång och fullgöra beredskap ett helt arbetsliv.”

Jag ser framför mig att detta startar samtal om hur vi praktiskt jobbar med det här. På ett lite större bruk an-

vänder vi kanske fem olika scheman medan det i andra branscher, på lika stora arbetsplatser kan vara 15-20. Det är på tiden att vi tänker nytt. Alltför många medlemmar i Pappers har fått anpassa sig efter arbetstider och scheman som egentligen inte passar någon riktigt bra. Den nya texten i avtalet förpliktigar, att lämna den utan åtgärd kan bara vara otänkbart.

Mer makt över tiden blev det genom rättigheten att i en tidsbank spara övertid som sen kan tas ut som kompenserande ledighet, dvs komp. Med mer och mer slimmade organisationer är det en stor framgång även om det idag finns arbetsplatser där det fortfarande fungerar bra. Kom ihåg, att allt som står i avtalet behöver användas om det ska få någon effekt. Att arbetsgivarna med någon slags automatik kommer att följa avtalet kan vi inte tro. Medlemmar och förtroendevalda behöver alltså ha ögonen öppna, ställa krav och vid behov agera. Vara ett enat Pappers.

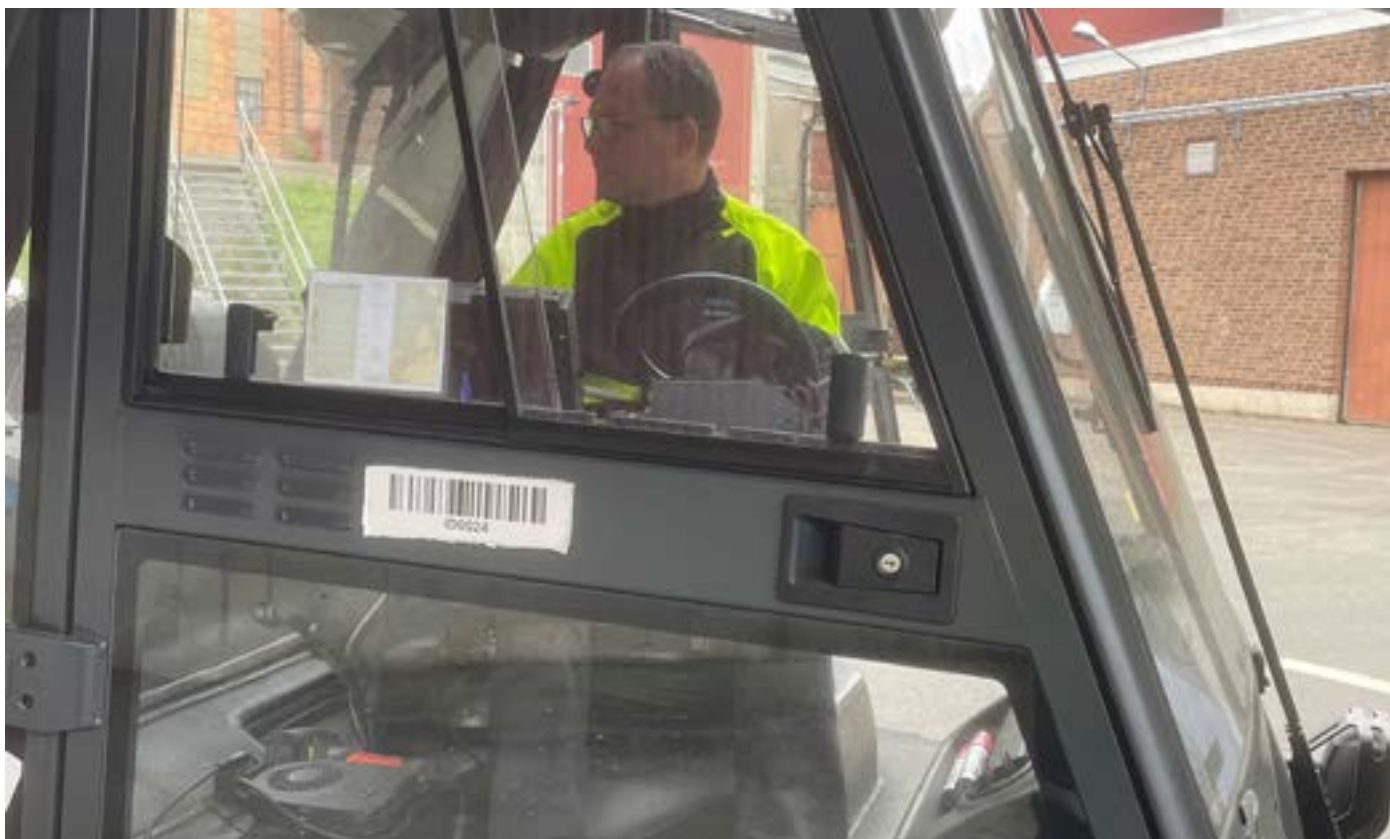
Påverkan och inflytande kommer också hand i hand med mer möjlighet till lokal förhandling. Inte alltid på individmen på gruppnivå. Med de ytterligare möjligheter som nu skapats följer såklart ett ökat ansvar för de förtroendevalda. Vilka möjligheter som skapas hos er i Hallstavik är det bäst att prata med avdelningsstyrelsen om.

Säkert är att om ni ska nå framgång behöver ni förhandlare som är modiga, kreativa och har tålamod. Stötta och uppmuntra därför era förhandlare. Genom att gå på möten och vara delaktig i diskussioner gör du det tydligt i vilken riktning ni bör gå. Rikta eventuellt missnöje och frustration åt rätt håll. Kom ihåg att det är arbetsgivaren som säger nej till det vi tycker är bra.

För att summera så lyckades vi bra med att förbättra villkoren för de anställda i branschen. Medvetenheten att löneökningarna däremot inte motsvarar kostnadsökningarna i samhället finns hos oss alla. Samtidigt är det inte möjligt att kompensera inflationen med enbart löneökningar då en alltför hög ökning av löner riskerar att driva upp inflationen ytterligare.

Se nu till att alla sommarjobbare blir medlemmar och en del av Pappers. Så får vi förutsättningar att göra avtalet ännu bättre nästa gång.

Pontus Georgsson, förbundsordförande

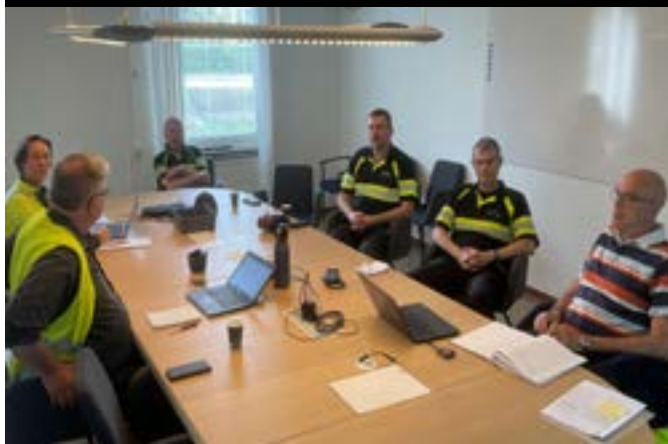
Anders Wiklund demonstrerar truckkörning

För att höja rapportering av riskobservationer genomförde vi en informationskampanj där vi förklarade vikten av att observera och anmäla eventuella risker som kan leda till olycksfall. Vi träffade nästan alla anställda på skiftlagsträffar och arbetsplatsträffar. Så småningom kunde vi konstatera att informationen gav resultat. Vi har gått från 308 inrapporterade observationer till 396 på rullande 365 dagar. Men vi nöjer oss inte med det! Idag inrapporteras observationer av endast 40% av alla anställda. Det är alldeles för litet. Utmaningen är att gå över 400 observationer på rullande 365 dagar. Då måste vi vara flera som aktivt observerar eventuella faror.

Omorganisationen av utlastningen som genomfördes för ett tag sedan resulterade i en ojämn arbetsbelastning. Det ledde till att man genomförde en riskbedömning av truckkörning både vid rulluppställningen, framkörningen till mafiflak och billastningen. Riskbedömningen genomfördes med hjälp av RAMP-metoden. Vi har noterat att det finns risk för kroppsskador och slitage p.g.a. de arbetsställningar truckförare intar när de kör dubbeltagare, backar och kör i flera timmar. Det konstaterades att arbetsrotation skulle kunna vara en lösning på problemet.

BU - Beredningsutskottet

I vardagen möter ni som jobbar på bruket begreppet BU. Här vill vi bekanta er med det. BU bereder frågor som ska gå vidare till Arbetsmiljökommittén. Det består av representanter från Underhåll, Produktion, Personal, Verksamhetsstöd, Säkerhet och HSO/SO.

BU-mötet: Kjell Hellström, Cathrin Andersson, Lars Pettersson, Morgan Widlund, Ruben Fuentes och Tomas Rosenblad. I gruppen ingår även Lars-Åke Gardehed.

Roger berättar om hur det kom sig att Pappers avd 68 får ta hand om en stor del av Curt Larssons material.

Curt Larsson uppmärksammas i Hallstavik

Tio år efter sin död hedras nu Hallstaprofilen och fotografen Curt Larsson med ett eget rum på biblioteket i Hallstavik.

Vid invigningen den 15 maj hade närmare 50 personer sökt sig till biblioteket för att närvara när Nils Göran Holstein klippte bandet och berättade om episoder han varit med om tillsammans med Curre Laban som man kallade honom i vänkretsen.

Det började med att Nils Göran spelade några korta melodier på trumpeteten som på olika sätt knöt an till Curt Larsson. Annalena Carlstedt på biblioteket hälsade välkomna och Roger Berglund från Pappers avd 68 berättade om bakgrunden till man fått förtroendet att förvalta arvet efter Curt.

Intresset var stort och frågorna många och flera efterfrågade Curts böcker som blev sammanlagt 11 st. I Curt Larsson-rummet kommer bilderna att bytas ut med jämna mellanrum och dessutom finns där en särskild hylla med hans böcker att låna. Pappers och biblioteket har tryckt upp en folder om Curt som finns vid utställningen.

Senare i sommar kommer även en större utställning med Curts bilder att visas av Ola Hjelm på Gamla Hotellet i Skebobruk.

Roger Berglund

Mäktigt om Ådalen 31

Pappers var en av arrangörerna när musikteaterföreställningen Eldupphör! visades på ett välfyllt Folkets Hus under maj. Gruppen bakom föreställningen kallar sig Ådalsbandet och bestod av sex män och en kvinna.

Handlingen utspelar sig i Lunde vid Ångermanälven tiden strax före den 14 maj 1931 och fram till de dödande skotten och vad som hände sen.

Tony Naima Öberg, som varit med och skrivit texterna, är uppfödd i trakten och han berättar för mig att han i skolan aldrig fick höra berättelsen om Ådalen 31 däremot fick han många gånger höra om när Sandöbron rasade under byggnationen.

Fokus i föreställningen ligger på trumpetaren Tore Andersson, som med Väja-Dynäs blåsorkester var den som blåste eldupphör när skottlossningen mot demonstrationen började. Den kvinnliga huvudrollsinnehavare Mathilda Lindgren spelar Tore fast i namn av Tora.

Ådalsbandet har framgångsrikt rest runt i landet ett par år med Eldupphör och föreställningen finns nu även utgiven som musikljudbok.

Publiken i Hallstavik är att gratulera till en stark och känslös föreställning.

Roger Berglund

Ådalsbandet är en orkester från området runt Ådalen. De brinner för att via musiken få berätta om händelser i och kring området de lever och verkar i (södra, mellersta norrland).

"De liv som släckts på en arbetsplats har alla varit människor med tankar och planer för livet och framtiden."

Varför dog hennes pappa på jobbet?

Anna-Karin Hällman minns precis när hon får beskedet hon fasat för. En arbetsplatsolycka hade skett i Borlänge. Snart ringer poliserna på hennes dörr.

Poliserna står på samma ställe där hennes pappa, Per Myrberg, stod bara några veckor tidigare. Den gången när han – som det skulle visa sig – för sista gången kramade om sin dotter.

Hon hör orden som kommer från polisen. Hennes pappa är inte längre i livet.

Per Myrberg hade bara veckor kvar till pensionen när han dog på jobbet. Just den dagen hade han knappt en timme kvar på sitt arbetspass på bangården i Borlänge. Han var erfaren och kunde sitt jobb. Ändå hade han på något sätt kommit i kläm mellan två tågagnar.

Anna-Karin Hällmans pappa var precis en sådan pappa som många av oss har. Som många av er är. På hösten jagade han älg och plockade kilovis med lingon. Fyllde sin

dotters frys med både kött och bär. Han längtade efter att gå i pension. Att få mer tid med barnbarnen.

Så blev det inte. Och fortfarande – fyra år efter att olyckan inträffade – väntar Anna-Karin Hällman ännu på svar om vad som egentligen hände hennes pappa den där eftermiddagen på bangården. Förundersökningen som inleddes då är fortfarande inte avslutad.

När vi på tidningen Arbetet, där jag är chefredaktör, intervjuade henne tidigare i år berättade hon om sin önskan att få ett riktigt avslut. Och då inte bara för sin egen skull, utan också för att något liknande inte ska behöva inträffa igen.

– Jag vill ju inte att fler ska drabbas av det som vi drabbats av. Går det att göra en arbetsplats säkrare så att man inte ska behöva dö på jobbet så vill jag att det ska hända, sa Anna-Karin Hällman då.

På Arbetet följer vi och skriver om de dödsolyckor som inträffar på jobbet. Över 200 personer har mist livet på sin arbetsplats de senaste åren. Så sent som i februari skedde

en dödsolycka på pappersbruket i Skåpafors. För några veckor sedan hände det igen. En pappersarbetare på Bilerud Korsnäs anläggning i västmanländska Frövi dog på jobbet. Kvar står familj, vänner och kollegor med sin sorg.

I likhet med Anna-Karin Hällman kommer de allra flesta av de anhöriga att behöva vänta länge på att svar om vad som hänt och vem som bär ansvar. Vägen till rättegång är både lång och snårig.

Och just att utredningstiden är så lång är ett problem i sig. Människor hinner då glömma, och bevisläget försvåras. Utifrån den insikten har Åklagarmyndigheten, Polisen och Arbetsmiljöverket slagit fast att det är oacceptabelt att förundersökningar av dödsolyckor på jobbet tar längre tid än 18 månader. Resultatet av den uppgörelsen är fortfarande magert.

I många fall kommer förundersökningarna att läggas ned utan att de prövats i domstol eller ansvar utkrävts. Trots att arbetsmiljölagen är sträng och att det finns hårda krav på arbetsgivare att förhindra olyckor är det också försvinnande få dödsolyckor som leder till fällande dom.

Av de över 200 dödsfallen som Arbetet granskade är det bara i sex fall som det blivit en fällande dom. I ytterligare tio fall har det lagts ett strafföreläggande. I de fallen har då företagen eller en enskild person med arbetsmiljöansvar accepterat krav på företagsbot, dagsböter eller villkorlig dom – men då utan rättegång.

De liv som släckts på en arbetsplats har alla varit människor med tankar och planer för livet och framtiden. Det är någons barn eller förälder, livskamrat eller bästa vän som inte längre finns i livet. En kollega som aldrig mer kommer sitta i fikarummet på jobbet. Det är också dödsfall där ett större ansvarstagande för en säker arbetsmiljö i många fall hade kunnat förhindra att det värsta inträffar.

Att det tar sådan tid att få upprättelse efter en dödsolycka och att det är så förvinnande få fällande domar är fullständigt oacceptabelt. Döden på jobbet borde ha absolut högsta prioritet.

Ta vara på varandra och livet. Ställ upp för kollegan och kom ihåg att det alltid är värt att höja rösten för en bättre och säkrare arbetsmiljö.

Yonna Waltersson, chefredaktör Arbetet. Tidningen Arbetet går ut till LO-förbundens förtroendevalda.

Mejl: yonna.waltersson@arbetet.se

PS. Anna-Karin Hällman berättar om sin pappas öde och väntan på att få svar i Arbetets podd "Från Golvet". I första säsongen av podden möter ni er kollega och ordförande Aleksandar Srndovic, som berättar om dagarna som flykting i Sverige och hjälp från oväntat håll. Lyssna gärna!

PERNILLA WESTMAN

*Har du tagit tillvara på dagen
Ja dagen som var i dag
eller har du väntat på imorgon
och glömt att leva nu*

*Denna stund kommer inte tillbaka
denna stund som är just nu
och vem vet om morgondagen
har något givande att ge*

*Glöm inte att njuta av varje sekund
ja även denne minut
Din tid på jorden är dyrbar
slösa inte bort ditt liv*

Det blev ett bra avtal!

Efter en lång process och ett stort antal förhandlings-tillfällen kunde Pappers och Industriarbetsgivarna till slut enas om ett nytt avtal som gäller till och med den 31 mars 2025. I en avtalsrörelse är det naturligt att såväl den fackliga sidan som arbetsgiversidan vill förändra saker i vårt kollektivavtal. Vi vill ha förbättrade villkor för de anställda och arbetsgiversidan vill oftast uppnå mer "flexibla" regler. I praktiken innebär arbetsgiversidans krav att arbetsgivaren ska bestämma ännu mer och Pappers/enskilda arbetstagare ska bestämma mindre. Detta var utgångsläget även för denna avtalsrörelse. Så hur blev det?

Förhoppningsvis har ni när ni läser detta redan fått information lokalt om det nya avtalet direkt genom förtroendevalda i avdelningen samt genom förbundets utskick via e-post. Har du inte fått något utskick beror det på att din e-postadress saknas alternativt inte är uppdaterad i medlemssystemet. Hör då av dig till medlemsservice så att även du kan vara lika bra informerad som dina kamrater. I det här sammanhanget är det inte möjligt att djupdyka i alla detaljer men jag ska lyfta de förändringar som jag tror kommer få störst betydelse på lite sikt.

Pappers som organisation tror på att villkoren bäst förhandlas lokalt. Det är Pappers företrädare på respektive fabrik som bäst känner till de förutsättningar och utmaningar som gäller. Det nya avtalet innehåller en stor förändring då det nya kollektivavtalet inte bestämmer hur stor löneökningen ska vara i kronor på respektive arbetsplats. Detta ger nya förhandlingsmöjligheter lokalt. De lokala parterna behöver gå igenom samtliga ersättningar och utifrån det ta ställning till vad som ingår i beräkningen av den lokala potten och vad som ska höjas med en procentuell höjning. Genom en sådan ordning stimuleras ett gemensamt ansvarstagande lokalt för en fungerande lönesättning som förhoppningsvis når bättre acceptans. Sammantaget har de centrala parterna tagit ett steg tillbaka och möjligheten att påverka lönesättningen lokalt är därför större än någonsin tidigare.

Det nya avtalet visar på betydelsen av vår interna demo-

krati i Pappers. Genom motioner till förbundsmötet blev det tidigt under processen bestämt att vi skulle försöka höja semesteruppdelningsersättningen samt ersättningen i anslutning till storhelger. Genom att förbundsmötet tog beslut om detta blev frågorna prioriterade. I förhandlingarna var det ett bra stöd att ha den demokratiska organisationen i ryggen och Pappers kunde leverera på båda dessa motioner. Ersättningen blev rejält höjd! Samtidigt innebär en satsning på något att något annat prioriteras lägre. Det är därför det är så viktigt att engagera sig genom avdelningen. En fin sak med vår fackförening är att om man som enskild medlem har ett bra förslag är chansen stor att det blir verklighet.

I avtalet tar vi nu ett steg mot att förbättra alla medlemmars möjlighet att i större utsträckning kunna förena arbete och fritid/familjeliv. Tidigare krävdes enligt vårt kollektivavtal en överenskommelse med arbetsgivaren om arbetstagaren önskade omvandla utfört övertidsarbete till ledig tid. Genom den nya överenskommelsen är detta krav borttaget och dessutom kan inte arbetsgivaren neka dig ledighet om inte ledigheten innebär "olägenhet" i arbetsgivarens verksamhet. Att det blir lite jobbigt för arbetsgivaren och att denne behöver planera sin verksamhet uppfyller inte kravet för att neka någon ledighet. Dessutom innehåller den nya regeln möjlighet att få ett extra påslag om arbetstagaren önskar sätta av övertid till pension i stället. Den nya regeln ger därmed möjlighet till att förkorta arbetstiden här och nu eller att möjliggöra en förkortning av livsarbetstiden. Det är en justering av avtalet som ligger rätt i tiden och som förhoppningsvis även kan göra er arbetsgivare mer attraktiv i framtiden. Då många avdelningar har lokala överenskommelser om kompensationsledighet börjar den nya regeln gälla först den 1 april 2024. Detta för att möjliggöra för de lokala parterna att anpassa verksamheten till den nya regeln.

Avslutningsvis önskar jag lyfta det förändrade beräkningsunderlaget för ATK. Tidigare har inte beredskapsersättning, semesterlön, semestertillägg och semesterersättning ingått i beräkningsunderlaget. Under förhandlingarna fick vi med även dessa ersättningar i beräkningsunderlaget. Det utökade beräkningsunderlaget ger tyvärr ingen större möjlighet till ledighet här och nu utan innebär en högre betalning vid ledighet alternativt ett ännu bättre

pensionssparande. Justeringen av beräkningsunderlaget samt en fungerande lokal hantering av kompensationsledigheten kommer förhoppningsvis innebära att fler medlemmar än i dag kan välja att sätta av sin ATK till pension. Om arbetstagen väljer att sätta av ATK till pension tillförs avsättningen 33 respektive 58 procent om arbetstagaren omfattas av avtalspension SAF-LO. Sammantaget ger det nya avtalet ännu bättre möjligheter för våra medlemmar

att få en bra pension alternativt kunna sluta arbeta något tidigare.

Att de allra flesta på våra arbetsplatser är med i Pappers gör att arbetsgivarsidan lyssnar på oss i förhandlingsrummet. Kom ihåg att det var ni som gjorde detta möjligt!

Robert Sjunnebo
förhandlingschef

■ TYCK TILL VAD TYCKER DU OM NYA AVTALET?

TOMMY NORÉN

Ved

"Det blev ganska bra. Bra att Industriarbetsgivarna inte fick igenom sina krav, det hade blivit en stor försämring annars. Klart att man vill ha högre lön än inflationen men omvärlden är konstig. Hade vi fått större löneökningar hade troligtvis inflationen ökat ännu mer. Vi alla behöver ta ansvar."

JAANA KUUSISTO

PM 11

"Det blev ett bra avtal. Bättre än jag trodde, det såg mörkt ut ett tag. Industriarbetsgivarnas krav gick inte igenom vilket var väldigt bra. Det skulle ha inneburit stora försämringar annars. Jag var lite orolig innan med tanke på de diskussioner som var då."

Det är aldrig roligt att få mindre än inflationen. Men det är en svår fråga, omvärlden är komplicerad just nu och påverkar oss. En större löneökning hade kanske ökat på inflationen."

ANDERS WIKLUND

Hamn

"Det blev bra med tanke på omständigheterna och lite högre än jag väntat mig. Bra att industriarbetsgivarna inte fick igenom sina krav, det hade blivit en klar försämring. De hade många punkter som oroade mig."

Större löneökning hade troligtvis ökat på inflationen och då hade vi förlorat ändå. Vi behöver alla vara med och ta ansvar."

UNG I PAPPERS

Vi har under de senaste åren blivit en hel del ungdomar runt om på bruket och flera kommer det att bli med tanke på generationsväxlingen vi står inför, därför vill vi satsa på en fungerande ungverksamhet. Där vi gör våra medlemmar aktiva och insatta i facket.

Detta är viktigt då det är vi som är facket i framtiden, det är vår uppgift att bevara den starka fackförening våra förfäder byggt upp.

Emma Sjögren, 24 år, sammanställande ungdomsgruppen, förrådsarbetare, dagtid

Började som sommarjobbare i hamnen 2019, fick fast tjänst på förrådet januari 2020.

På min fritid tränar jag mycket, helst på vårt gym vi har här på bruket, men det som tar upp den största delen av min fritid är att vara fotbollstränare åt min lillasysters fotbollslag vilket jag tycker är superroligt!

Facket betyder för mig engagemang och gemenskap och att vara aktiv, det är viktigt för att kunna skapa en bra arbetsmiljö för alla medlemmar och att vi tillsammans visar att vi är starka.

På årsmötet kunde vi välja in en unggrupp på sex stycken ungdomar ifrån bruket. Vi vill nu presentera oss lite så ni vet vad vi heter och var vi arbetar.

Har ni frågor eller funderingar, tveka inte att kontakta någon av oss i ungdomskommittén eller vill du vara med? Hojta till, för tillsammans är vi starka.

Emma Sjögren

Michaela Hedin, 24 år, rulluppst/omrullare, skift 5

Jag började på bruket sommaren 2019 som sommarjobbare nere på hamnen. Fick fast tjänst på hamnen hösten 2021. Där jag bland annat lastade lastbilar, flak till båtarna och även körde mafi fram tills 2022 då jag bytte tjänst till rulluppställare på skift 5. Har även på senaste tiden lärt upp mig på omrullningen.

Ett av mina intressen är träning, framför allt gym, fotboll och innebandy.

Facket är framförallt viktigt för mig då de alltid jobbar för att vi som jobbar på pappersbruket ska få det så bra som möjligt.

Elin Hallén, 24 år, rulluppställare/operatör L1, skiftlag 5

Jag började jobba på bruket sommaren 2021. Började då i hamnen, sedan hösten 2022 jobbar jag på emballeringen.

Jag är utbildad kock i grunden och har jobbat i flera olika kök innan jag började på bruket.

För mig är facket en stor trygghet!

Jonathan Hedin, 28 år, hamnarbetare, skiftlag 1

Jag började arbeta på bruket i januari 2018, och jag började i hamnen där jag arbetar än idag.

Min stora passion i livet är styrketräning och kroppsbyggning, och det är i stort sett min livsstil!

Facket är för mig väldigt viktigt på många olika sätt. Men ett exempel är när arbetsgivaren försöker komma med orimliga krav, så finns facket där och säger ifrån. Ett sammanfattande ord för mig är att facket betyder trygghet.

Anton Kuusisto, 31 år, hamnarbetare, skiftlag 1

Jag fick fast anställning år 2017 och jag har sedan dess jobbat som hamnarbetare/vikarie som samordnare.

Jag gillar både att träna på gymmet och att spela golf.

Facket innebär för mig att det är skönt att veta att facket är så nära en, är det något problem så har facket svar på det mesta.

Ronja Forsén, 23 år, hamnarbetare, dagtid

Jag började på hamnen 2021 som sommarjobbare, är nu fastanställd och jobbar som hamnarbetare/försteman.

Mina intressen på fritiden är att spela handboll i Rimbo HK och fotboll i häverödals SK.

Jag tycker att avd 68 är bra tack vare att det finns en trygghet att ha dem i ryggen och de är närvarande.

Arkivbild

Chefsbyten och några avslut

Så var det dags igen för ett chefsbyte på hamnen! Detta på grund av att vår personalledare Lucas Karlsson har fått tjänstledigt för att prova nytt arbete. I väntan på att lämplig kandidat ska utgallras så har Kjetil Eriksen fått hoppa in och tillfälligt axla rollen. Kanske kan vi få honom att trivas så pass bra att han vill vara kvar? Det är åtminstone värt ett försök och att vi hälsar honom välkommen och önskar lycka till.

I skrivande stund nås jag av nyheten att vår arbetskamrat Roberth Magnusson tänker lämna oss för att i stället anta utmaningen att bli orderplanerare på PM 11. Roberth började hos oss som sommarjobbare och fortsatte återkomma i den rollen tills han 2016 fick ett vikariat som 2018 övergick i en fast anställning. Vi önskar honom lycka till i sin nya befattning.

En annan som, efter 44 år på hamnen, tänker lämna oss är Peter Weith. Peter fyller 65 i november och har därför bestämt sig för att pensionera sig till sommaren. Detta innebär att det blir flera avslut då Peter är den siste som började på 1970 talet (1979), den siste som är född på

1950 talet (1958) och den siste, från kollektivet, som har arbetat som kranförare.

Förutom truckkörning, nämnda kranförare och övriga hamnarbeten tillhörde Peter en av de som fick hålla på med diverse reparationer, på den tiden sådana arbeten ingick i hamnens organisation. Nu blir det mera tid att tillbringa i garaget med att skruva på gamla bilar och mopeder! Med det sagt önskar vi honom lycka till som pensionär.

Robert Wahlström

Peter Weith

KRYSSA TILL Åååland!

Webbpris **BUSS + BÅT T/R 130:–**
Ordinarie pris 160:–
Priserna gäller till och med **15/6 2023**.

Ta bussen
till båten!

Anslutningsbuss från Stockholm alla dagar
kl. 07.30 och kl. 12.30. Hemma igen kl. 16.45
och kl. 21.45.

Från Hallstavik alla dagar kl. 09.05 och
kl. 14.05. Hemma igen kl. 15.15 och kl. 20.15.

Du hittar din närmaste hållplats på
www.eckerolinjen.se/anslutningsbussar

Gör en **dagskryssning** med **M/S Eckerö** och ha det mysigt
fyra timmar tur och retur över Ålands hav. Ombord kan du
njuta av en **smakrik skärgårdsbuffé** eller **à la carte** och
koppla av till **trevlig underhållning** av våra kryssningsvärdar,
trubadurer eller liveband. Passa på att **handla förmånligt** till
vårens och sommarens festligheter när du är ombord!

Vi tar Eckerö Linjen idag!

ECKERÖ LINJEN

www.eckerolinjen.se • Tel. 0175-258 00 • Öppet alla dagar

Taisto är ett känt ansikte här på Hallsta Pappersbruk efter sin tid som arbetsställets huvudskyddsombud i många år. Och från alla andra uppdrag och jobb han haft på bruket sedan den första gången 1973. Men då, 1973, blev han inte långvarig på bruket, på sommaren sa han upp sig och följde med en kompis till Västerås och fick ett jobb där. På hösten sa han upp sig igen och for till Finland för att mönstra och fick ett jobb där. Så där fortsatte det under några år med jobb på olika ställen vartefter olika infall förde honom till olika platser.

- Det var så på den tiden, det var lätt att få jobb var som helst. Företagen skrek efter folk och det var bara att välja och vraka. Det var en frihet att kunna resa till olika platser och få jobb, säger Taisto.

Den första gången han besökte Hallstavik kände han på en gång att "här kommer jag att stanna och jobba någon gång", och så blev det. Sedan hösten 1975 har han stannat på Hallsta Pappersbruk och han blev tidigt förtroen-

devald i avd 68, först som skyddsombud i olika projekt, sedan som huvudskyddsombud och senare som hela arbetsställets huvudskyddsombud. Han var även vice ordförande i avd 68 under några år.

- Pappers avd 68 har alltid känts starkt. På andra ställen jag jobbat fanns knappt facket men på Hallsta var det en annan känsla. Här var facket närvarande och starkt, säger Taisto.

På jobbet har du varit engagerad i skydds- och säkerhetsfrågor i många år men hur är det hemma, tänker du på skydd och säkerhet när du jobbar på huset eller i trädgården?

- Ja jag tänker på det hemma också, det sitter i ryggmärgen. Exempelvis när jag målade huset och klättrade på stegar så såg jag till att vara förankrad i en lina som fallskydd. Jag har det i mig efter så många år med detta på jobbet, säger Taisto.

Den 1 maj 2021 gick Taisto i pension och då blev det husbilslivet som gällde. Han och sambon Siv gjorde då några längre resor som tog dem genom hela Sverige, från Ystad till Haparanda och även över till finska sidan och Torneå. Även en tur till Norge hanns med.

- Husbilslivet är härligt och man ser mycket. Det är inte som camping med husvagn där man stannar längre på en plats. Husbilslivet är rörligare och man reser runt mer, säger Taisto.

Bland annat var Kinnekulle fint, ett populärt ställe att stå med husbilen i den fina miljön i det gamla stenbrottet. Ängelholm är en annan favoritplats med den härliga sandstranden som liknar en strand vid medelhavet.

- Och Torneåälven var fin! Med städer på båda sidor, Haparanda på svenska sidan och Torneå på finska sidan. Vi åkte över till Torneå bara på kul för att se om det gick, det var mitt under pandemin och man behövde covid-pass. Men det gick hur bra som helst, säger Taisto.

I januari 2022 fick Taisto plötsligt väldigt ont i halva ansiktet, det kändes som stickande nålar. Efter många prover och olika läkarkontakter kom han till en öron-näsa-hals-specialist som hittade en elakartad tumör i munnen. Taisto opererades i april och tumören togs bort. Operationen tog 12 timmar och efteråt kunde han inte prata utan fick kommunicera via papperslappar under

någon vecka. Nu ett år senare ser framtiden ljus ut och han planerar nya husbilsresor tillsammans med Siv.

- Jag håller på och gör husbilen klar för säsongen. Vi har inte planerat så noga, tar det lite som det kommer. Men det blir söderut i alla fall. Kanske utomlands. I Skåne har vi mycket kvar att se. Ett bestämt mål har vi och det är Trelleborg, palmernas stad!

Carita Holmberg

Taisto tar det lugnt vid husbilen i Arjeplog.

Kulturföreningen Rödvillan 2023

Öppet hus i Rödvillan alla tisdagar i juli kl. 13.00-17.00. Samt sista lördagen i augusti, september och oktober kl. 13.00-16.00.

Kom in och titta på vår utställning, kanske prata en stund och ta en fika. Det går också bra att köpa föreningens årsskrifter om det är något exemplar man saknar.

Varmt välkomna!

Vad hände med Sydafrika?

Varför har så mycket gått fel? Varför är Sydafrika viktigt för Sveriges löntagare? Vad måste göras?

Scenerna när Nelson Mandela släpptes fri efter 27 år i fängelse, fångade en hel värld. Rak i ryggen vandrade han och hela landet mot framtiden. Apartheidregimen föll som ett korthus bakom honom och hela världen omfamnade Mandela och hans folk. Med budskap om försoning lyckades Mandela och ärkebiskop Desmond Tutu förhindra inbördeskrig och blodbad. Regnbågsnationen var född. Ett land för alla, inspirerad av de nordiska välfärdsmodellerna och med världens mest progressiva, jämlika och rättvisa konstitution.

Nästa år är det 30 år sedan landets första, fria, demokratiska val.

Arvet efter Mandela, Tutu, Oliver Tambo m.fl. ligger i ruiner. Regeringspartiet ANC förlorade tidigt sin moraliska kompass, korruption och inkompetens har rivit ned, där det i stället hade kunnat byggas upp.

Ryska och kinesiska intressen betalar maktens män i landet. Pengar strömmar även in från mellanöstern. President Ramaphosa gör stora insatser för att sätta stopp för den korruption som blivit en del av ANC:s blodomlopp. En oberoende nationell granskning av korruptionen avslöjade nyligen att alla de fall av statlig upphandling, som kommissionen granskat, hade haft element av korruption i varje led. ANC:s tidigare partisekreterare Ace Magashule

ansvarade för asbetsanering av tusentals bostäder. Efter utfört arbete godkände hälsoinspektören ombyggnaden. Efter några år framkom att en(1) bostad sanerats, att generalsekreteraren behöll 95 procent av pengarna och hade gett fem procent till inspektören. Familjerna i tusentals bostäder levde fortsatt under asbetstak. Riksåklagaren bygger åtal mot politiker och tjänstemän över hela landet, men ännu har ingen placerats där de hör hemma – i fängelse.

Värderingsmässigt söker sig Sydafrika mot Ryssland, Kina, Iran, Saudi Arabien, Indien och med en ryggmärgens reflex uttalar ledande företrädare att deras hållning är: ”anti-väst”. Jag frågar om det innebär att det är västerländska värderingar som demokrati, mänskliga rättigheter, yttrandefrihet som man vänder sig emot, då gemenskap främst söks med länder som förvägrar sina medborgare dessa rättigheter. Svaren uteblir. Rysslands invasion av Ukraina kritiserar inte, istället betonas vänskapen och alliansen med Ryssland. I februari månad genomfördes en stor militär övning med Ryssland och Kina. Svenska folket står det sydafrikanska folket nära. Svensk fackföreningsrörelse var ledande i kampen mot det vidriga apartheidsystemet. Det folkliga engagemanget måste leva vidare. Vi behöver vara närvarande och visa på vad de värderingar ett land som Sverige står för kan vara värt i en orolig tid.

Där vi drar oss undan tar andra vår plats. Där vi agerar för att stärka demokratin, gör andra allt för att begränsa den. Där vi arbetar för att stärka löntagares ställning på arbetsplatsen, finns de som vill försvaga den. Där vi står upp för jämställdhet finns andra som vägrar acceptera denna grundläggande princip för att organisera ett samhälle. Där vi ger stöd till journalister, åsiktsbildning och fria medier, finns de som önskar förvandla Sydafrika till en auktoritär stat, liknande Kina och Ryssland.

Globalt krymper demokratins verkningskrets och så har det varit i snart 20 år. Demokratien kan inte tas för givet. Tvärtom, just nu förlorar demokratin slaget mot auktoritära stater. Om sydafrikaner inte upplever att den unga demokratin kan leverera trygghet, arbete och välfärd och att den befolkas av korrupta människor som plundrar landet, ligger vägen öppen för den starke ledarens diktatur. Vilket naturligtvis inte endast gäller för Sydafrika.

Av den anledningen måste folkrörelser engagera sig mer. Fylla demokratin med innehåll och öka dess verkningskrets. Medborgare tillsammans är något annat än med-

borgare förminskade till kunder på en marknad.

Demokratins kraft är mänskliga kontakter. Samtalet.

Mitt i allt allvaret och i de mest seriösa sammanhang använder jag mig av världens bästa lilla fisk för att stärka relationer och att knyta kontakter. Jag talar om; sillen, strömmingen. Vår främsta kulturfisk, så central i vår identitet.

Jag kallar det ”Silldiplomati”. Den var viktig del av mitt arbete som svensk ambassadör i Reykjavik och är på samma sätt, idag i Pretoria. Sill finns alltid vid viktiga luncher och middagar. Jag har med mig sk. 5-min inläggningssill från Sverige och med särskilt viktiga kontakter lägger jag in sill. Jag har dukat upp en lång rad av möjliga ingredienser, vi lägger in i vackra glasburkar, efter mötet äter vi med nykokt potatis, ägg och rågbröd. Så knyts förtroliga band, starkare än vad som någonsin kan åstadkommas på en fin restaurang.

Och så mycket roligare är det inte att lägga in sill, än att grilla en flintastek? Låt oss lägga in mer sill tillsammans. Upp till kamp för sillen i havet och på matbordet. Sill är pratmat och väldigt demokratisk mat. ”Silldiplomati” har jag skrivit mer om i en bok, som är enkel att hitta vid en lätt ”googlesökning” av Silldiplomati.

Avståndet mellan Sverige och Sydafrika kan synas vara långt.

Geografiskt är det så, men kampen är densamma där som här.

Alla människors lika värde, rätten till arbete och trygghet. Utbildning och välfärd. Yttrandefrihet och rätt att organisera sig. Demokrati och Frihet.

Detta går inte att köpa i närmaste kvartersbutik eller beställa på Internet. Inte heller kan vi förvänta oss att någon annan ordnar det åt oss. Ansvar är ditt och mitt. Varje dag.

Därför ska vi åter knyta närmare band till Sydafrika.

Arrangera digitala möten, föra samtal, diskutera gemensamma utmaningar. Därför ska vi få skolor och föreningar i länderna att upptäcka varandra, liksom myndigheter och politiska partier.

Framtiden delar vi. Om den blir bra eller dålig, avgörs av våra beslut idag.

Håkan Juholt

Sveriges ambassadör i
Sydafrika, Namibia, Botswana och Lesotho.

Ted Karlberg och Håkan Juholt träffades genom ett gemensamt intresse för sill. Nu har den lilla fisken tagit deras vänskap över flera kontinenter – och mynnat ut i en bok - en bok som bland mycket annat handlar om berikande och osannolika möten, vilka samtliga haft sillen som huvudrollsinnehavare.

Håkan har gärna och ofta sillen till bords, berättar han. Det har han haft nu i ganska många år. Han praktiserar skickligt, som Sveriges ambassadör i Sydafrika, inte bara vanlig svensk diplomati. Enligt egen utsägo praktiserar han framgångsrikt även "Silldiplomati" i officiella sammanhang. Aha, sillen alltså en "icebraker" och inte bara en matbit. Silldiplomati ger dig många dimensioner - reseskildringar, nya recept, sillens historia, personporträtt, glada snapsvisor och soliga möten.

När man läser bokens första sidor förstår man författarnas drivkraft och önskan att ta fram boken och visa öppet hyllningen mot den lilla fisken. De själva skriver: "Sillen förtjänar bättre - vi ska göra den till stjärnan och placera den i strålkastarljuset då den förtjänar det."

Boken är snyggt utformad och innehållsrik. Läsaren hittar i den både vackra bilder från Island samt bilder på fisken och människor. Det jag värdesatte högt var upplysande texter om sillens historia samt de 29 olika recept för inlagd sill. Bland annat bjuder Juholt på Värmlandssill med

granskott, Jämtlandssill med lagrad getost, Lapplandssill med tranbär och Östgötasill med gurka från Kinda.

I boken hittar man en QR-kod som leder läsaren till fantastiska snapsvisor.

Något som var väldigt intressant att läsa var texten om arkeologernas fynd utanför Sölvesborg i Blekinge. De upptäckte världens första fermenteringsanläggning för 9000 år gammal.

Boken erbjuder texter om sillens andra ambassadörer som Tina Ahlin, Katarina Ewerlöf och Louise Hoffsten.

Bokens författare väcker en viktig fråga - fiskens överlevnad i Östersjön. Fiskekvoter som beslutas är fortfarande för höga och hotar fiskbeståndet. Läget för Östersjön är akut. Sverige tillsammans med andra Östersjöländerna har under alldeles för låg tid prioriterat storskaligt fiske framför ekosystem och kustfiske och därmed försämrat kustmiljön och trängt ut kapaciteten att fiska för mat.

Slutligen rekommenderar jag varmt denna fina bok. Avdelningen har köpt 12 böcker. Den kan köpas här på expeditionen 100 kr billigare än vad det kostar på nätet. Det är först till kvarn som gäller!

Ulrika Enlund

Håkan Juholt

Född 16 september 1962 i Oskarshamn, är en svensk journalist, politiker (socialdemokrat) och diplomat. Han var mellan 25 mars 2011 och 21 januari 2012 partiordförande för Sveriges socialdemokratiska

arbetareparti. Mellan 1994 och 2016 var han riksdagsledamot för Kalmar läns valkrets. Mellan september 2017 och augusti 2020 var han ambassadör på Island. För sitt ambassadörsskap i Island fick Juholt storkors av Isländska falkorden. Han tillträdde därefter, i september 2020, som ambassadör i Sydafrika.

Trygga ditt sparande – spara lokalt

Nu får du ännu högre ränta på dina sparkonton!

Läs mer på
roslagenssparbank.se/spara

Varmt välkommen att diskutera sparande med oss!

Boka tid på roslagenssparbank.se/boka eller ring 0176 - 770 00.

Vi möts antingen digitalt, via telefon eller på kontoret.

0176 - 770 00 hallstavik@roslagenssparbank.se roslagenssparbank.se

* Kontona omfattas av den statliga insättningsgarantin enligt beslut från Riksgälden. Kontohavare har rätt till ersättning för sin sammanlagda kontobelopp i banken med ett belopp som motsvarar högst 1 000 000 kronor. Riksgälden ska göra ersättningen tillgänglig för utbetalning inom sju arbetsdagar från den dag banken försätts i konkurs eller Finansinspektionen beslutade att garantin ska träda in. Utöver detta belopp kan kontohavare enligt lag under vissa förutsättningar få ersättning för vissa insättningar som hänförs till särskilt angivna händelser, t.ex. försäkring av privatbostad, arvsförfarandegång och försäkringsersättning, med högst 5 miljoner kronor. En längre tid för utbetalning kan då aktualiseras.

Rallarna bygger en fabrik i Hallsta by.

När vår tidigare ordförande Hugo Nilsson 1967 gav ut den första boken om Pappers avd 68 så hade uppgiften att illustrera skriften gått till Vilhelm Wallström. Det blev sex teckningar varav en hamnade på bokens framsida. Den illustrerade avdelningens första 50 år genom en bild på ett fackföreningsmöte ute i det fria 1915 och som en pendang en bild på ett möte med företagsnämnden 1965.

Vilhelm Wallström föddes 1 maj 1902 i Gamsätter i Bergsjö socken, Hälsingland. Modern var ogifta bonddottern Sara Sjöberg i Gamsätter och fadern uppgavs vara Nils Anton Wallström. Han växte upp med modern hos morföräldrarna i Gamsätter i Bergsjö fram till 1914 då han tillsammans med modern flyttade till Hudiksvall. Modern Sara arbetade i Hudiksvall först som kafé idkerska och sedan som sömmerska. År 1917 flyttade de till Ytterby i Häverö och Sara gifte sig där samma år med skräddaren Johan Teodor Strömberg.

Vilhelm bodde hos modern och styvfadern i fastigheten Karlsborg i Häverösund. Började i packsalen på Hallsta Pappersbruk i maj 1916. Då var Ville 14 år. Arbetade i packsalen fram till pension 1969.

Den 11 september 1926 gifte han sig med Elin Linnéa

Martina Strand från Harbroholm i Edebo och den 11 november samma år föddes sonen Rune Wilhelm.

Detta är den första av två artiklar om Ville Wallström. Här beskrivs hans bakgrund och i nästa artikel blir det mer om hans konstnärliga gärning.

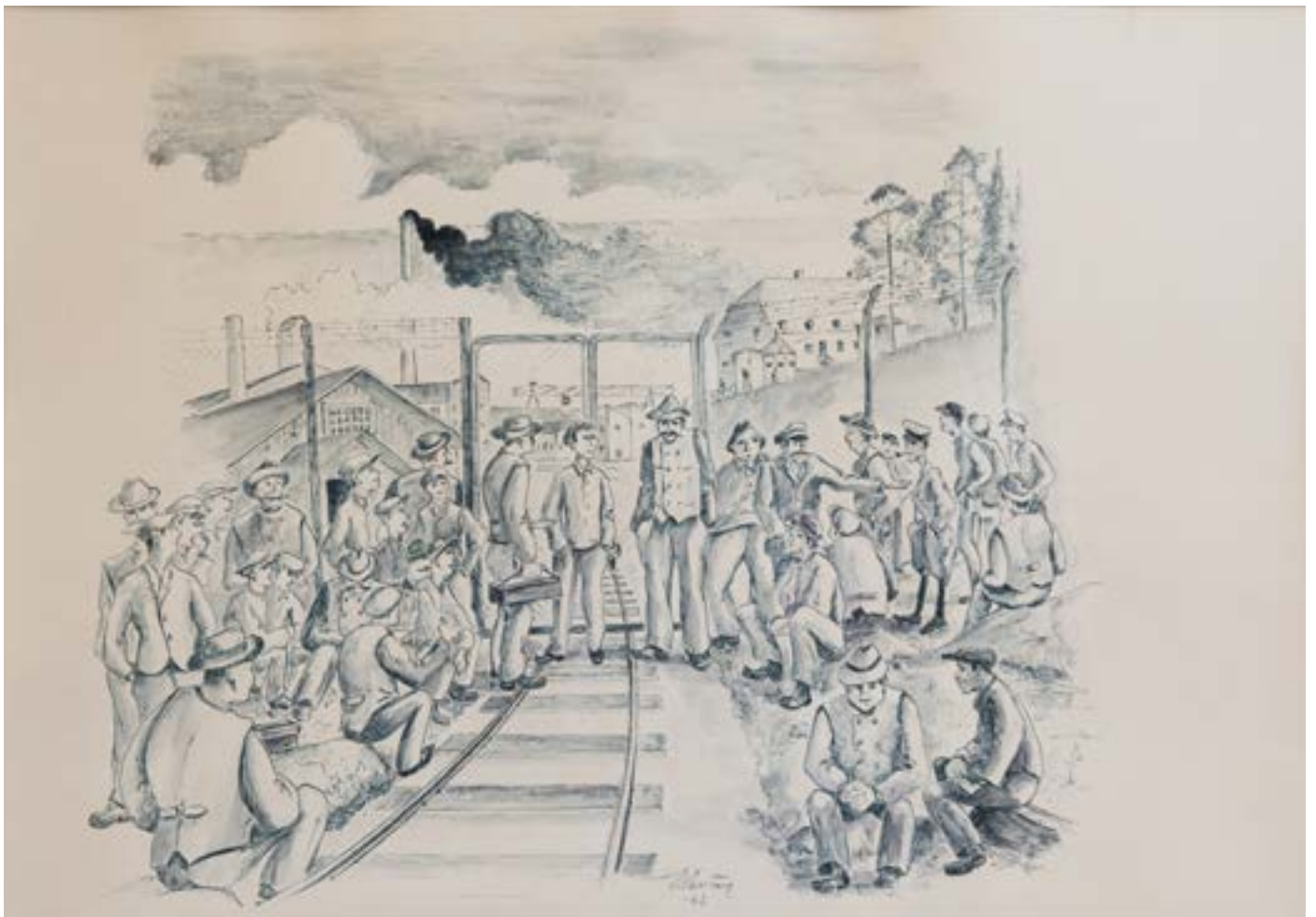
Roger Berglund

Femtio års utveckling. Omslaget till Hugo Nilssons bok.

Futten - den första matserveringen vid bruket.

Grindstrejken 1917.

Tvärfackliggruppen pratar facket med eleverna på Carl Wahrens gymnasium

Torsdagen den 11 maj fick tvärfackliga gruppen möjlighet att stå på Carl Wahrens gymnasium för att prata om facket med eleverna.

Vi kände att det var ett ypperligt tillfälle att stå på gymnasieskolan och träffa eleverna och visa upp oss, just för att skolan har ett sådant stort utbud av så många olika yrkeslinjer och våra fackförbund representerar många av de yrken man börjar arbeta inom efter avslutad utbildning.

Med oss från tvärfackliga gruppen hade vi Christer Hallingström från Kommunal, Markus Persson från Byggnads och Emma Sjögren och Michaela Hedin från Pappers.

Vi delade ut broschyrer med facklig information, samtalande med eleverna och de fick ställa frågor.

Vi informerade om var vi arbetar och vilket fackförbund vi representerar, så att eleverna beroende på utbildning

vet var de ska vända sig. Vi försökte nå ut med information om hur viktigt det är att ansluta sig till facket när man fått en anställning och vad vi som fackförbund gör och kan hjälpa till med.

Emma Sjögren

■ VALBORG

För andra året firades valborg i parken vid Skeboån. Många startade på centrumtorget och gick med i marschen ner till platsen för brasan. Här väntade väldigt mycket folk på att brasan skulle tändas av brandmännens facklor. Årets vårtalare var Rolf Hedin som höll ett fint vårtal där alla orter i Häveröbygden nämndes. Hallstaviks Kammarkör sjöng in våren i den vackra kvällen. Övriga artister på scenen var Malin Berglund och gruppen Grösgrop. Som avslutning höll Brandkören ett bejublat framträdande. I Brandkören ingår flera av avd 68:s medlemmar.

Många människor kom till valborgsfirandet

Rolf Hedin håller vårtal

Brandkören som numera är världskänd i hela Hallstavik sjunger vårsånger

1 MAJ I HALLSTAVIK

1 Maj talare - Ulrika Falk, Anders Lidén och Christer Hallingström

En 107-årig tradition fortsätter! I etthundrasju år har 1:a maj firats i Hallstavik. Inte heller under åren med pandemi-restriktioner ställdes firandet in, utan hölls fortfarande fysiskt, men med givna begränsningar.

De senare åren har firandet skett inne på Folkets Hus, det är lite mer vädersäkert inomhus. Början av maj kan annars vara lite hur som helst, snö, regn, hagel, storm – eller gassande sol! I år var det mest kallt. Inte heller värmdes talen överdrivet mycket, de bistra tiderna var genomgående, även om det annars var utomordentliga framförda tal!

Firandet inleddes av Rolf Hedin och Malin Berglund som spelade och sjöng ”Första maj, första maj, varje sliten kavaj blir en mantel av strålände ljus...”

Först ut i talarstolen var oppositionsrådet Ulrika Falk som talade om händelser både i kommunen, regionen och rikspolitiken. Efter detta talade Anders Lidén från Pappers, och sist kom Christer Hallingström från Kommunal.

Allt hölls ihop av Häveröföreningens vice ordförande

Göran Härngren som under dagen fick fungera som moderator. Firandet avslutades traditionellt med allsång och tre verser av Internationalen (som ju annars har hela 12 verser..!).

Anders Lidén

Rolf Hedin och Malin Berglund

Anders 1:a maj-tal 2023

I dag är det första maj - en dag som firas över hela världen till minne av arbetarrörelsens kamp för rättvisa och solidaritet. Första maj är en dag då vi hedrar arbetarnas kamp och kampen för en bättre framtid.

Men vi kan inte riktigt fira utan att reflektera över de utmaningar som vi som vi står inför.

Vi har alla märkt av höga matpriser, höga elpriser, höga bränslepriser och höga räntor som påverkar allas vår vardag. Vi kan inte heller bortse från den oro och de oroshärdar som finns i Europa och världen med konflikter och krig som hotar vår fred och stabilitet.

De höga priserna påverkar oss alla, men det är de som är mest utsatta som drabbas hårdast. Det är de som redan kämpar för att få ihop pengarna till mat och räkningar som nu står inför ännu större utmaningar. Det är svårt att acceptera detta i ett samhälle som säger sig vara rättvist och jämlikt.

Vi kan inte snabbt avsluta krig och roten till det onda för att på så sätt återställa t.ex. elpriserna - däremot kan politiken plåstra om oss, ta hand om oss och mildra verkningarna på olika sätt t.ex. genom ekonomiska stöd till de som är utsatta. Ett sådant exempel skulle kunna vara det elstöd som till slut kom. Dessvärre var stödet trubbigt och slösaktigt!

Även hushåll med låga fasta elavtal fick ta del av stödet.

Mycket välbeställda som har råd att slösa med kWh-timmarna fick också ta del av stödet!

I höstas hade vi en valrörelse där det slängdes vilt med både valflask och Falukorvar. Olika politiska posörer visade upp sig när de hängde på bensinpumpar och lekte med maten. Var är de nu? Var är omhändertagandet? Var är plåstrena? Var är den politiska viljan? Politik är väl att vilja? Att vilja göra något mer än att bara posera?

Ett gammalt Wallenberg-måtto har varit att verka utan att synas - men regeringssamarbetets måtto verkar snarare vara att synas utan att verka. Kanske på gott och ont? Vi vill ju inte ha allt för mycket av slots-politiken!

Avtalsrörelsens ramar blev nyligen färdiga och där har facket visat att de tar ansvar för landet. Det blev ett ansvarsfullt avtal som egentligen innebär en reallönesänkning, men som inte heller eldar på någon inflationsbrasa. Kommer arbetsgivarna att visa samma återhållsamhet? Eller blir det nya guldregn i form av extra aktieutdelningar? Dessa har emellanåt en förmåga att rassla till även när det passar dåligt.

Så, nu när vi har reflekterat en stund - låt oss fira första maj med stolthet och solidaritet, men också med en påminnelse om att vår kamp för rättvisa och jämlikhet inte är över. Låt oss kämpa tillsammans för en bättre framtid för oss alla!

Anders Lidén

Årsmötet är verksamhetens höjdpunkt för alla föreningar. Det är då vi träffas för att utvärdera det genomförda arbetet under året. Medlemmarna beslutar om ansvarsfrihet till styrelsen. På just årsmötet beslutar vi om vem som ska representera – leda avdelningen under tiden fram till nästa årsmöte. Vi minns även våra avlidna kamrater. Saknaden efter dem är stor.

Även årets årsmöte inleds med parentation. Aleksandar läste upp namn på alla våra kamrater som har gått bort mellan årsmöten. Vi höll en tyst minut för att hedra deras minne. Ca 45 medlemmar deltog i mötet. Roger Berglund fick äran att leda mötet genom dagordningen. Efter genomgången verksamhets- och ekonomiberättelse godkände medlemmarna båda och beslutade att ge styrelsen ansvarsfrihet. Mötet valde om Anders Lidén som studieorganisatör och Gunnar Hanze som kassör. Maria Kärkkäinen (som ny val) valdes till styrelsen på ersättarplatsen. Extra roligt blev det då styrelse satsar på att bygga än mer jämställd styrelse.

I år har vi bjudit in våra kamrater från Stockholm LO-distriktet att gästa oss. Distriktets ordförande och numera

riksdagsledamot Mirja Räihä samt Carina Pålsson distriktets chef deltog i mötet och fick möjlighet att säga några ord till mötes deltagare. Deras närvaro på mötet uppskattades av våra medlemmar.

Varje år tilldelas Pappers Hederstecken till de förtroendevalda som har ställt upp under 25-årstid och osjälvisk fört medlemmens talan. I år firade vi två jubilarer – Örjan Jansson och Magnus Blomqvist. Även i den här texten vill jag passa på att tacka båda för det fina arbetet.

Som vanligt även den här gången blev det ett kulturinslag på mötet. Den av oss kända trubaduren och Pappers goda vän Rolf Hedin spelade några låtar. Som vanligt bidrog det till en fin stämning på mötet.

Till sist men inte minst genomförde vi utlottning av presenter som avdelningen får som betalning för annonser som publiceras i vår tidning – PappersMagasinet. Många presenter och många glada vinnare blev det!

Smörgåstårtan från Tempo smakade gudomligt!

Aleksandar

Örjan Jansson tar emot Pappers Hederstecken för sina 25 år som förtroendevald

Pappers Hederstecken tildelades även Magnus Blomqvist

Rolf Hedins gitarr och vackra låtar gjorde mötet ännu högtidligare

AVDELNINGENS NYVALDA STYRELSE

Tommy Croon

Lars-Åke Gardehed

Gunnar Hanze

Karolin Hast

Mikael Holmberg

Maria Kärkkäinen

Anders Lidén

Jukka Pesonen

Emma Sjögren

Aleksandar Srndovic

Anders Wiklund

Årsmötet gästades av Carina Paulsson och Mirja Räihä

■ HALLSTAVIK I GAMLA VYKORT SKOLPARKEN

Det har varit svårt att få fram exakta uppgifter omkring Skolparken tillkomst och ombyggnader. Det som står här är vad vi tror ligger relativt nära sanningen. Hallsta nya folkskola stod klar 1920. Det är möjligt att Skolparken som ligger intill skolan byggdes samtidigt eller strax efter. Ett skrivet vykort med motiv av parken är daterat i februari 1929 och då finns parken. Den byggdes alltså under 20-talet. Det var Holmens Bruk som anlade parken och skötte om den eftersom den låg på bolagets mark. Från tre håll löpte grusgångar fram till en rundel i mitten. Runt parken var en häck planterad och runt om i parken stod någon sorts pilträd. I rundeln fanns också lågväxande buskar men där fanns även en liten fontän åtminstone under en tid.

Uppgifterna om när en mindre plaskdamm för barnen ersatte rundeln i mitten varierar. Inte ens kommunen vet det. Men flera säger att det skedde på 70-talet men det kan ha skett tidigare också. På 90-talet ville man ta bort dammen men då protesterade Lions i Hallstavik och bidrog till att den blev kvar och rustades i stället upp. Det pumphus som idag är uppfört i parken byggdes runt sekelskiftet.

Roger Berglund

Här har parken hunnit bli lite mer vildvuxen

Den äldsta bilden av Skolparken någon gång under 1920-talet

Skolparken 50- eller 60-tal

Skolparken med plaskdammen 70-tal

Deltagare i Förbundskursen

Våren är här – sägs det – efter några bakslag dock. Men det hör till det normala. På sätt och vis är det väl skönt att något är normalt och som vanligt. Våren är enligt gammalt också vårstädningens tid. Men just den här våren kanske vårstädningen får en annan innebörd? Kanske är det privatekonomin som behöver vårstädas? Jag lyssnade härförleden på en av de mer namnkunniga privatekonomerna som menade att det handlar om att strukturera, rensa och planera. Det låter ju nästan som vilken trädgård som helst! Emma Lundberg, trädgårdarkitekt och konstnär menade att ”gräv och du ska finna en skatt”. Det verkar ju bra för den som behöver vårstäda både i trädgården och i ekonomin.

Helt osökt kommer jag då in på trädgårdskursen ”Vill du skapa en klimatsmartare trädgård?”

Maria Tomsby lär då ut permakulturdesign, ett hållbart och smart sätt att odla, att skapa kretslopp och ekosys-

tem som härmar naturen. Du får möjlighet att designa din egen trädgård efter just dina behov och med biologisk mångfald och kretsloppstänk i fokus. Kursen avslutas med att så frön till växter som är bra för våra pollineringar. På kursen får man handfasta tips och idéer att ta med sig hem. Kursen går under tre träffar, vår och försommar 2023. Dock har vi än så länge lite för få deltagare för att köra igång med jordbruket.

Motorsågskursen avslutades under tidig vår. Sex personer deltog, fyra medlemmar från Pappers och två tjänstemän som gärna också ville vara med. Det funkade bra att göra så då de inte tog någons annans plats. Alla deltagarna klarade uppkörningen och kan därmed glänsa med sina motorsågsörkort klass AB.

Redan har några nya medlemmar anmält sitt intresse i det fall det skulle bli en ny kurs. Efter samtal med kursledaren så har det inte låtit alldeles omöjligt att kunna få till en ny

utbildning till hösten/vintern.

Den Fackliga grundkursen har vi försökt köra en gång om året efter nystarten 2017. Under "pandemiåren" planerades det och ställdes in om vartannat förvisso. Men för 2023 är vårens FGU under sjösättning sedan får vi se hur det blir till hösten. Ambitionen är att få till något även då.

Vi har planerat att köra två tillfällen i Hallstavik under maj. En tredje dag brukar i normalfallet ske i Stockholm med bla ett besök med info och frågestund på Pappers förbunds kontor där vi träffar förbundsordförande och/eller några ombudsmän. Vid något tillfälle har vi också besökt LO-borgen och satt oss ned med LO:s ordförande för en liknande frågestund. Var besöket bär av i år ligger fortfarande dolt i rockärmen.

På schemat i övrigt kommer vi bl.a. att ta upp lokalavtalet, arbetsmiljön, avdelningens kommunikationsvägar, medlems- och avtalsförsäkringar inkl pensionssystemet, vad det egentligen står i lönebeskedet samt nosa en del på arbetarrörelsens historia. I samband med historieavsnittet kommer kursdeltagarna som en förberedelse inför kursen ges i uppgift att läsa några sidor ur tidningen "Dagens

Arbete – industriarbetarnas historia" för att vara lite mer inspelade.

10 personer står på VIP-listan, medlemmar födda mellan 1998 och 2003.

Några medlemmar har varit på av förbundet anordnade utbildningar. På Förbundskursen i mars hade avdelningen två deltagare, Micke H och Emma S, där en av dem är gammal i gården, och en är lite färskare. Båda verkar dessbättre ha haft ett gott utbyte av utbildningen.

På Arbetsmiljökursen i april har vi haft två av våra nya-re skyddsombud, Maria K och Ronja F, anmälda. De har hunnit avklara det första steget, som gick i mitten av april. Nästa steg går under maj. Vi kommer att återvända till dem och lyssna av vad de tyckte när de har avklarat även det andra steget.

Vi har även medlemmar anmälda och till Lag- och avtalskursen med start i maj. Även det får vi återkomma till senare.

Anders Lidén
Studieorganisatör

Från Förbundskursen

Den 27 mars till den 30 mars var jag och Mikael Holmberg på förbundskurs. Det var en vidareutbildning till fackliga grundkursutbildningen. Kursen vände sig till förtroendevalda, t.ex. styrelsemedlemmar eller skydds- och kontaktombuden.

Vi höll till på Runö i Åkersberga. Under fyra dagar skulle vi lära oss mera om fackets grunder och vad facket gör och hur det uppkom. Sandra Johansson från Kar-skär och Gabriel Jöngren från Mariestad höll i kursen. De var superbra kursledare.

Vi hade allt ifrån grupparbeten till diskussioner och vi lärde oss bland annat om den svenska modellen och om Pappers stadgar och om hur facket fungerar i andra länder. Vi var ungefär 30 deltagare från alla delar av landet, en mycket bra grupp. Både äldre och yngre och vi kompletterade verkligen varandra i de diskussioner vi hade och det fungerade även bra i våra grupparbeten.

Under förra året gick jag FGU här på vår egen avdelning och den var verkligen superbra!

Man fick upp ögonen för varför facket finns och vad

facket gör, även hur stor vikten är av att faktiskt vara med.

Kursen vi gick på Runö var en fortsättningskurs på FGU:n. Under denna kurs djupdök vi ännu mer in i stadgarna och den svenska modellen och om hur t.ex. en styrelse är uppbyggd.

Så i sin helhet med mat och bra sällskap var det en väldigt bra och lärorik kurs som jag verkligen kan rekommendera alla som får möjligheten att gå.

Vi fick med oss massor med nya idéer hem att jobba med här på vår egen avdelning och jag känner mig ännu mer peppad på att få igång vår unggrupp och att engagera mer unga att faktiskt våga ta ett förtroendeuppdrag.

Det är väldigt givande att faktiskt träffa andra ifrån andra bruk för att höra om hur de har det hemma på sina avdelningar, det skiljer sig ändå mycket mellan vissa avdelningar och man får alltid utbyte av kunskap om saker man kan förbättra och förändra.

Emma Sjögren
Förrådet

Folksam delar ut 1 miljard till kunderna

Med start i maj delar Folksam ut 1 miljard kronor till drygt 2,1 miljoner kunder i form av återbäring.

Som kundägt bolag går allt vårt överskott tillbaka till kunderna, bland annat i form av återbäring. Att återbäringen i år är dubbelt så stor som förra året beror enligt Jens Wikström, enhetschef affärsområde Sak, på att vi vill, kan och ska ge en rekordstor återbäring

Återbäringen kommer att börja betalas ut i mitten av maj till kunder som har autogiro och övriga kunder får sin återbäring med start i juni. De kunder som får ta del av återbäringen är Folksams sakförsäkringskunder, det vill säga de med fordons-, boende-, barn-, gravid-, olycks-

Rådgivning på avd 68 expedition

Varannan tisdag har du möjlighet att få svar på både stora och små frågor om dina försäkringar och pension. Det är enkelt att boka en tid, ring 26 390 så hittar vi en tid som passar dig.

Det enda du behöver ha med dig är mobilt bank-id. Vi på expeditionen hjälper till med uppkopplingen till videomötet med din rådgivare.

Så passa på att utnyttja denna fina möjlighet!

falls-, djur- och tilläggsförsäkringar. Vill du veta mer om vilka försäkringar du har och vad de gäller för, prata med Carita på avdelningen så bokar hon in dig för en tid med en av Folksams rådgivare.

Vill även passa på att informera om att Claes Durgé har börjat i en ny roll inom Folksam och därmed tar jag, Filip Berggren över. Jag har arbetat inom Folksam under de senaste 15 åren, och största delen har jag jobbat tillsammans med fackförbunden i Stockholm och Uppland. Ser fram emot att få lära känna er bättre och kunna hjälpa er med försäkringarna och pensionen.

Filip Berggren

Filip Berggren

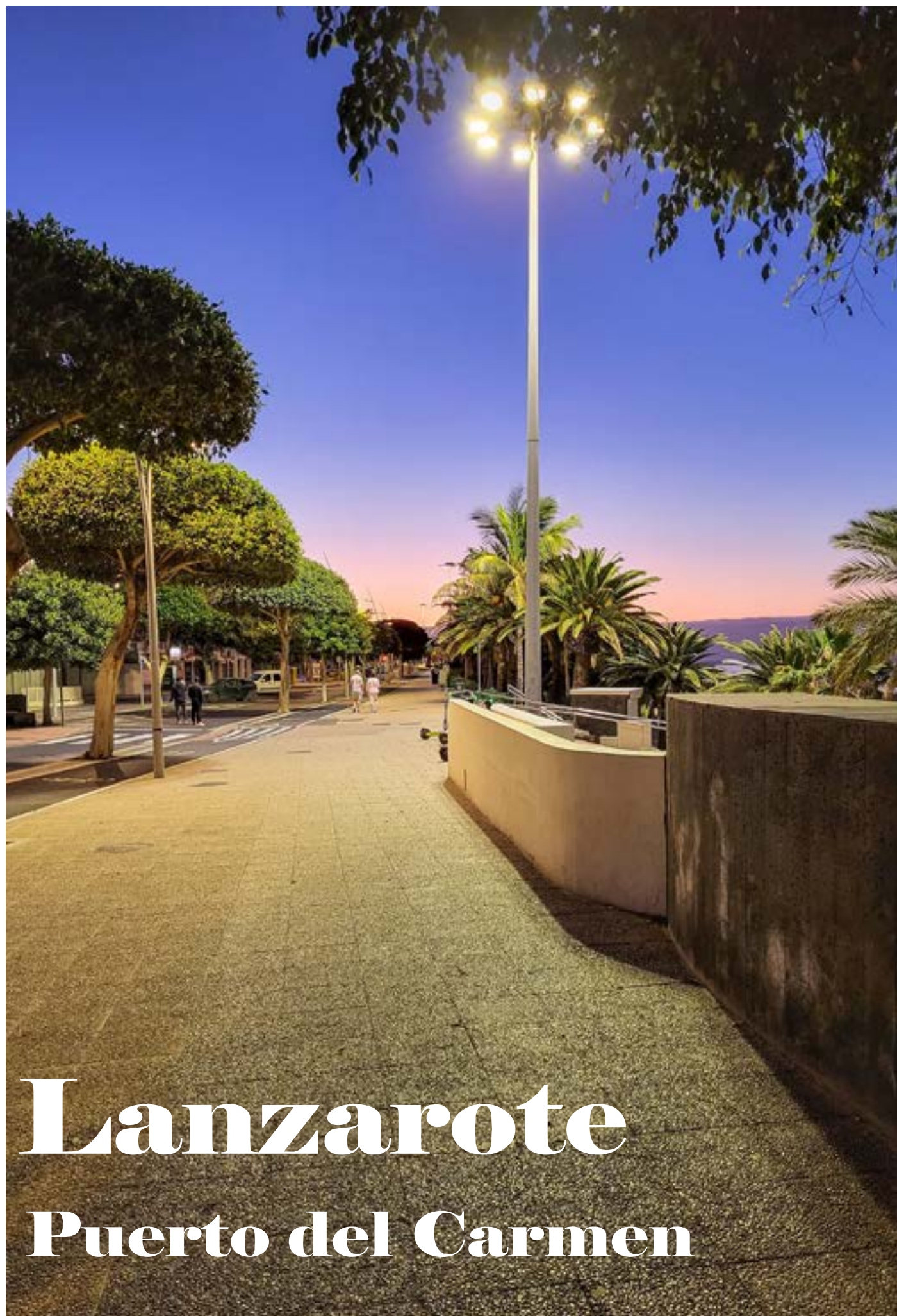
BÖRJA LAJVA PENSIONÄR

Lyssna på väderleksrapporten, gå ut med hunden och lyssna igen. Inte så dumt. Speciellt med en schysst tjänstepension från Folksam LO Pension! Följ oss på Insta eller FB för bra tips om din tjänstepension.

VÄLJ EN SCHYSST PENSION!

**FOLKSAM•LO
PENSION**

Lanzarote

Puerto del Carmen

Sista veckan i mars for vi i väg på en resa till Lanzarote, en av Kanarieöarna. Målet var att koppla av och bara ha det bra. Resan var en så kallad All Inclusive, allt för att vi skulle kunna ”bara vara”. Vädret var soligt och fint hela veckan och temperaturen låg runt 25–30 grader på dagarna.

Nästan varje dag kom vindar från Saharaöknen och förde med sig damm som färgade solnedgångarna gulröda och svepte in allt i ett dis. Denna vind från Sahara kallas Calima.

Vi bodde på ett lägenhetshotell, Relaxia Lanzaplaya, i orten Puerto del Carmen. En ort designad av Cesar Manrique där det finns regler för hur husen ska se ut. Från början fick de inte vara högre än den högsta palmen, idag är gränsen två våningar höga. Alla hus ska vara vita med blå, bruna eller gröna fönster och utsmyckningar. En trevlig ort med en sju kilometer lång strandpromenad med res-

tauranger och småbutiker. Vi gick promenader i staden varje dag och såg olika delar, i den gamla delen besökte vi en av de många irländska pubarna.

Hotellet var trevligt, vi hade eget kök men åt alla middagar i restaurangen som hade bra mat. Det var olika mat teman varje dag. Vi tillbringade mycket tid vid poolen, det var ju ändå en relax-resa. Havet badade vi också i, varmt och skönt i vattnet men en besvärligt gropig botten att gå på.

Vi besökte söndagsmarknaden i Teguiise, en jättestor marknad liknande Rimbo marknad men mycket större. Här fanns allt ifrån korv till smycken och vi shoppade en hel del.

Allt som allt en mycket skön avkopplande resa, precis som vi hade planerat.

Örjan Jansson

Stranden nedanför hotellet, en av Lanzarotes många vackra sandstränder. Lanzarote är den östligaste av alla kanarieöar och klimatet varierar mellan milda och heta sommardagar året runt. Lanzarote har det torraste klimatet av öarna, så regn behöver man inte oroa sig för.

Utsikten från hotellet. I horisonten anas ön Fuerteventura men vinden med damm från Sahara döljer ön

Ett dopp i Atlanten med badvänliga 22 grader

En av de många Irländska pubarna

Poolerna vid hotellet

Calima sveper in allt i ett sandigt dis

Fakta om Lanzarote

Land: Spanien

Region: Kanarieöarna

Provins: Las Palmas

Språk: Kastiliansk spanska

Kuststräcka: 213 km

Folkmängd: 139 000

Yta: 845,94 km²

Valuta: € Euro

Tidszon: GMT

Unesco biosfärreservat sedan 1993

Marknaden i Teguise

Vy från en bussresa. Odlingar med bergen i bakgrunden

Ljumma kvällar på stranden

NR 1 KRYSSLÖSNING

I	N	F	O	R	M	A	T	I	O	N
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Vinnare av kryss nr 1 är:

1: pris Gunnar Hanze, UH

2: pris Stefan Pettersson, Huvudlab

MATLAGNING

Friterad potatis med stekt ägg och svamp (huevos estrellados)

4 portioner

Ingredienser:

- 600 g potatis
- 250 g champinjoner eller ostronskivling
- 1/2 silverlök
- 3 vitlöksklyftor
- 3 msk olivolja (till stekning av lök och svamp)
- 5 dl neutral olja (till fritering)
- 4 ägg
- 1 msk olivolja (till stekning av ägg)
- 1/2 dl finskuren gräslök
- salt
- svartpeppar
- flingsalt
- olivolja

Gör så här

Skala potatisen och skär den i cm-tjocka stavar och lägg i kallt vatten. Ansa och skär svampen i mindre bitar.

Skala och skiva lök och vitlök. Stek silverlöken i olivolja i en stor stekpanna tills den mjuknar, utan att den får färg. Tillsätt vitlöken och svampen. Stek tills svampen fått fin färg. Smaka av med salt och peppar. Häll av potatisen och torka den helt torr med papper eller kökshandduk.

Värm oljan till 170–180°C. Friter potatisen ca 5 minuter tills den är gyllene och krispig på utsidan och mjuk på insidan. Lyft upp och lägg på en bit hushållspapper och salta. Stek äggen i 1 msk olivolja (för 4 port), gulan ska vara rinnig. Lägg potatisen på ett fat, lägg på svampfräset, äggen och toppa med gräslöken. Ringla över lite olivolja. Slå sönder äggen och blanda ordentligt, strö över flingsalt och ät direkt.

Avdelningens tips på drink

Ingredienser 1 drink

- 4 cl Monkey Shoulder
- 6 cl soda vatten
- Apelsin

Tillagning

1. Häll Monkey Shoulder i ett tumblerglas
2. Lägg i generöst med is
3. Toppa med sodavatten
4. Rör försiktigt
5. Garnera med apelsin

Dags för ett nytt kryss. Du behöver inte lämna in hela krysset när du löst det. De bokstäver som hamnat i de tonade rutorna bildar ett "lösenord".

Lämna in detta lösenord tillsammans med ditt anst-nr, namn och avd. så deltar du i dragningen.

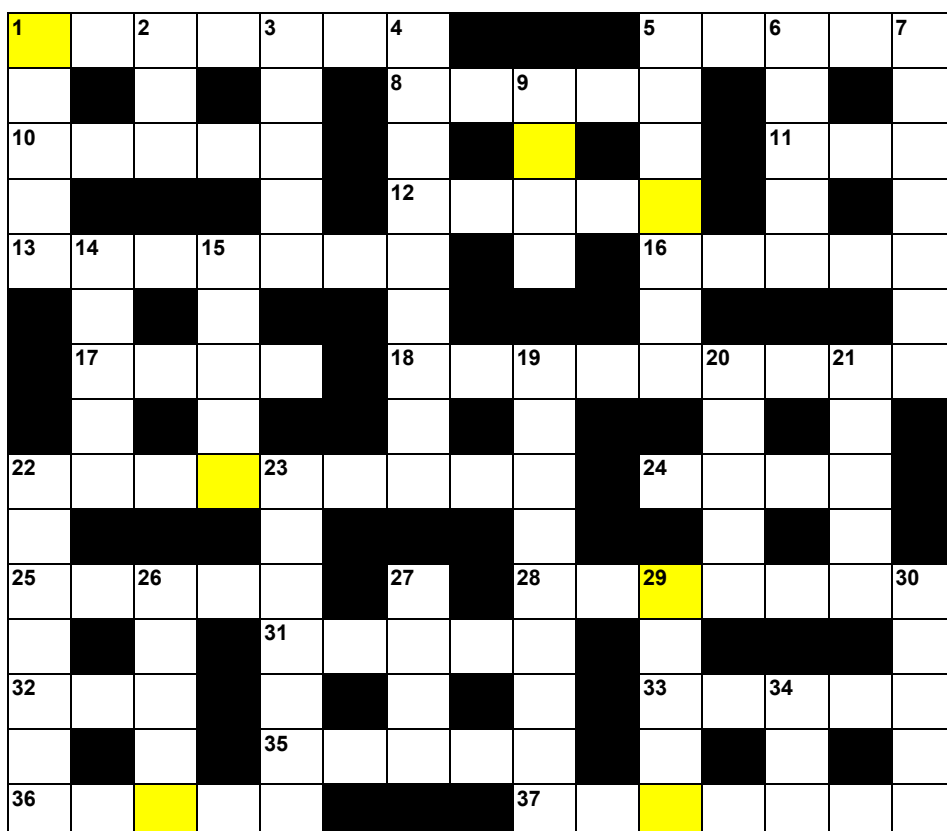
Du kan även maila lösenordet till oss :

avd68@pappers.se

Bland de inlämnade rätta svaren kommer vi lotta ut:

1: pris 2 st trisslotter

2: pris 1 st trisslott

Lodrrätt

1. Holmgång
2. Brasa
3. Hop
4. Tove författarinna
5. Hängdes ledningen i
6. Fri
7. Ratar kött
9. Öken i Kina
14. Sliriga
15. Uppkäftighet.
19. Samlar nattfukt
20. Herr Boll
21. Schweizisk flod
22. Nattsköterskas uppgift
23. Blev kanske patienter
26. Våning
27. Ivan den förskräcklige
29. Arbetsplatsen för bi
30. Faller ofta nära vatten
34. Kärve

Vågrätt

1. Blev Hässjestör	17. Flitig	32. Rapace
5. Spott	18. Poeten Edith	33. Del av bagage
8. Nada	20. Julträd	35. Komikern Fo
10. Skraja	22. Tokig	36. Vida
11. Hammarsköld	24. Är ökenmiljön	37. Torkat halvvilt
12. Obalanserad	25. Rolig Bergqvist	
13. Dan Andersson	28. Vit papegoja	
16. Mjölkkade kor	31. Uppskjutas	

mervärde

FORMÅNER FRÅN DITT FÖRBUND | NR 5 | MAI-JUNI 2023

RES MED
SCHYSTA
VILLKOR

Bara för
dig som
medlem

**Erbjudanden
och förmåner**

DÄRFÖR
HAR VI ETT
MEDLEMSKORT

PAPPERSKORTET

www.lomervarde.se

REDIGERARE:

Aleksandar Srndovic

ANSVARIG UTGIVARE:

Pappers avd 68

NÄSTA NR:

September 2023

REDAKTIONEN:

Anders Lidén

Carita Holmberg

Aleksandar Srndovic

Emma Sjögren

Roger Berglund

Lars-Åke Gardehed

KONTAKT:

Pappers avd 68

Tyskavägen 1

763 81 Hallstavik

0175 26 390

www.avd68.com

Tryck: Hallstabil AB Hallstavik 2023